TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. liepos 28 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra — Policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose — Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR — 26 straipsnio 1 dalis — Europos arešto orderis — Perdavimo pasekmės — Laisvės atėmimo vykdančiojoje valstybėje narėje išskaičiavimas — Sąvoka „laisvės atėmimas“ — Kitos nei įkalinimas laisvės apribojimo priemonės — Namų areštas nešiojant elektroninę apyrankę — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija — 6 ir 49 straipsniai“

Byloje C-294/16 PPU

dėl *Sąd Rejonowy dla Łodzi –Śródmieścia w Łodzi* (Lodzės miesto centro apylinkės teismas, Lenkija) 2016 m. gegužės 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. gegužės 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

JZ

prieš

Prokuratura Rejonowa Łódź – Śródmieście

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai C. Lycourgos (pranešėjas), E. Juhász, C. Vajda, ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. liepos 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna ir J. Sawicka,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir M. Hellmann,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. R. Brodie, padedamos baristerio D. Blundell,

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Owsiany-Hornung ir S. Grünheid,

susipažinęs su 2016 m. liepos 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: lenkų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu [pagrindų] sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24; toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), 26 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant JZ ir *Prokuratura Rejonowa Łódź – Śródmieście* (Lodzės rajono prokuratūra, Lenkija) ginčą dėl suinteresuotojo asmens prašymo iš visos laisvės atėmimo bausmės, kuria jis nuteistas Lenkijoje, išskaičiuoti laikotarpį, per kurį Europos arešto orderio vykdymo valstybė narė, t. y. Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, jam taikė namų areštą su elektroniniu stebėjimu gyvenamojoje vietoje.

Teisinis pagrindas

EŽTK

3 Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje (toliau – EŽTK), 5 straipsnio „Teisė į laisvę ir saugumą“ 1 dalyje nustatyta, kad „[k]iekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą“.

Chartija

4 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 6 straipsnyje „Teisė į laisvę ir saugumą“ nustatyta, kad „[k]iekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą“.

5 Chartijos 49 straipsnio „Teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principai“ 3 dalyje nustatyta, kad „[b]ausmės griežtumas turi atitikti padarytą nusikalstamą veiką“.

6 Chartijos 52 straipsnio „Teisių ir principų taikymo sritis ir aiškinimas“ 3 ir 7 dalyse nustatyta:

„3. Šioje Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių [EŽTK] garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje Konvencijoje. Ši nuostata nekliudo Sąjungos teisėje numatyti didesnę apsaugą.

<...>

7. Sąjungos ir valstybių narių teismai skiria deramą dėmesį išaiškinimams, kurie yra parengti siekiant nubrėžti šios Chartijos aiškinimo gaires.“

Pagrindų sprendimas 2002/584

7 Pagrindų sprendimo 2002/584 12 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad jis grindžiamas pagarba pagrindinėms teisėms ir principams, kurie pripažįstami ESS 6 straipsnyje ir atsispindi Chartijoje, ypač jos VI skyriuje.

8 Pagal Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalį:

„Šis [P]agrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus [ES] 6 straipsnyje.“

9 Pagrindų sprendimo 12 straipsnyje „Asmens laikymas laisvės atėmimo vietose“ nustatyta:

„Kai asmuo areštuojamas [sulaikomas] pagal Europos arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nusprendžia, ar prašomą perduoti asmenį reikėtų laikyti laisvės atėmimo vietoje. Asmuo pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę gali būti bet kuriuo metu laikinai [lygtinai] paleistas, jei minėtos valstybės narės kompetentinga institucija imasi visų, jos nuomone, reikalingų priemonių užtikrinti, kad asmuo nepasislėptų.“

10 Pagrindų sprendimo 2002/584 3 skyriaus „Perdavimo pasekmės“ 26 straipsnyje „Laisvės atėmimo bausmės laiko, atlikto vykdančiojoje valstybėje narėje, išskaičiavimas [Laisvės atėmimo bausmės, atliktos vykdančiojoje valstybėje narėje, laiko išskaičiavimas]“ nustatyta:

„1. Išduodančioji valstybė narė išskaičiuoja visus dėl Europos arešto orderio vykdymo buvusius laisvės atėmimo laikotarpius iš viso buvimo nelaisvėje išduodančioje valstybėje narėje laiko dėl laisvės atėmimo bausmės paskyrimo arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo.

2. Tuo tikslu perdavimo metu vykdančioji teisminė institucija arba pagal 7 straipsnį paskirta centrinė institucija išduodančiajai teisminei institucijai perduoda visą informaciją apie prašomo perduoti asmens buvimo nelaisvėje pagal Europos arešto orderį trukmę.“

Lenkijos teisė

11 1997 m. birželio 6 d. *kodeks karny* (Baudžiamasis kodeksas) (*Dz. U.*, Nr. 88, 553 pozicija) 63 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad realaus laisvės atėmimo laikotarpiai išskaičiuojami iš paskirtos bausmės trukmės, suapvalinant iki visos dienos, o viena realaus laisvės atėmimo diena prilyginama vienai laisvės atėmimo bausmės dienai, dviem laisvės apribojimo dienoms arba baudoms už dvi dienas. Pagal 63 straipsnio 1 dalį diena laikomas 24 valandų laikotarpis, skaičiuojamas nuo realaus laisvės atėmimo momento.

12 Pagal 1997 m. birželio 6 d. *kodeks postępowania karnego* (Baudžiamojo proceso kodeksas) (*Dz. U.*, Nr. 89, 555 pozicija, toliau – BPK) 607f straipsnį, kuriuo į Lenkijos teisės sistemą perkeliama Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalis, iš paskirtos arba atliekamos bausmės trukmės atimami faktiniai laisvės atėmimo arešto orderio dėl asmens perdavimo vykdymo valstybėje narėje laikotarpiai.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

13 2007 m. kovo 27 d. nuosprendžiu *Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi* (Lodzės miesto centro apylinkės teismas, Lenkija) nuteisė JZ trejų metų ir dviejų mėnesių laisvės atėmimo bausme.

14 Kadangi JZ pasislėpė nuo Lenkijos teisingumo, dėl jo buvo išduotas Europos arešto orderis. 2014 m. birželio 18 d. JZ buvo sulaikytas Jungtinės Karalystės valdžios institucijų, vykdančių šį Europos arešto orderį, ir suimtas iki 2014 m. birželio 19 d. 2015 m. birželio 25 d. sprendimu šis teismas įskaičiavo šį laikotarpį į laisvės atėmimo bausmę, kurią JZ turėjo atlikti Lenkijoje.

15 Nuo 2014 m. birželio 19 d. iki 2015 m. gegužės 14 d. JZ buvo paleistas į laisvę už 2 000 svarų sterlingų (GBP) užstatą ir įpareigotas būti savo nurodytu adresu nuo 22 val. iki 7 val. ryto, taikant elektroninį šio įpareigojimo vykdymo stebėjimą. JZ taip pat buvo nustatyti: įpareigojimas atvykti į policijos

komisariatą – iš pradžių kiekvieną savaitės dieną, o po trijų mėnesių – tris kartus per savaitę nuo 10 val. iki vidudienio; draudimas prašyti išduoti dokumentus, suteikiančius galimybę išvykti į užsienį, ir įpareigojimas visą parą laikyti mobilųjį telefoną įjungtą ir įkrautą. Šios priemonės buvo taikomos iki 2015 m. gegužės 14 d., kai suinteresuotasis asmuo buvo perduotas Lenkijos valdžios institucijoms.

16 JZ prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo į paskirtą laisvės atėmimo bausmę įskaičiuoti laikotarpį, kurį jam buvo taikomas namų areštas su elektroniniu stebėjimu Jungtinėje Karalystėje. Konkrečiai kalbant, jis tvirtina, kad pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį sprendimas dėl kardomosios priemonės laikotarpio įskaičiavimo į paskirtos bausmės trukmę turi būti priimtas remiantis Jungtinėje Karalystėje galiojančiomis nuostatomis, pagal kurias kardomoji priemonė, kurią sudaro susijusio asmens elektroninis stebėjimas aštuonias valandas per dieną arba ilgiau, jo nuomone, turi būti laikoma laisvės atėmimo bausme.

17 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal Britanijos teisę išskaičiuoti namų arešto, taikant elektroninį stebėjimą gyvenamojoje vietoje, laikotarpius iš paskirtos bausmės trukmės galima tik tuomet, jeigu namų areštas truko bent devynias valandas per dieną, ir kad apskritai įskaičiuojama tik pusė priemonės taikymo laikotarpio, suapvalinto iki visos dienos.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad dėl nustatyto įpareigojimo likti savo namuose naktį JZ prarado darbą, nes jo darbas buvo laikinas ir suinteresuotojo asmens darbdavys negalėjo priderinti darbo valandų prie JZ galimybių. Be to, tris pirmuosius namų arešto mėnesius JZ turėjo pareigą atvykti į policijos komisariatą, esantį maždaug 16 km nuo gyvenamosios vietos kiekvieną savaitės dieną nuo 10 val. iki vidurdienio. Tik po trijų mėnesių šių vizitų sumažėjo iki trijų per savaitę, ir JZ galėjo vykti į komisariatą arčiau gyvenamosios vietos. Per šį laikotarpį suinteresuotasis asmuo negalėjo rasti darbo, suderinamo su jo galimybėmis, susijusiomis su tvarkaraščiu. Taigi jis liko namuose su vaikais, dirbo tik jo žmona.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies sąvokos „laisvės atėmimas“ išaiškinimas yra labai svarbus teisingai aiškinant ir taikant nacionalines nuostatas, pagal kurias galima sumažinti laisvės atėmimo bausmių laikotarpius, tarp kurių – BPK 607f straipsnis, Lenkijos teisėje nustatytas siekiant perkelti Pagrindų sprendimą 2002/584.

20 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad dėl BPK 607f straipsnio sąvokos „faktinis laisvės atėmimas“ išsiskiria nuomonės ir teismų praktikoje, ir doktrinoje.

21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, atsižvelgiant į Pagrindų sprendimo 2002/584 12 konstatuojamąją dalį ir ESS 6 straipsnį, šio Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti atsižvelgiant į EŽTK 5 straipsnį ir į Europos Žmogaus Teisių Teismo pateiktą šio straipsnio išaiškinimą.

22 Iš to matyti, kad nacionalinis teismas turi turėti galimybę įvertinti, ar jo nagrinėjamoje byloje remiantis visomis nuteistajam taikytomis priemonėmis ir jų trukme galima konstatuoti, kad šios priemonės yra laisvės atėmimas, ir vadovaujantis visomis susijusiomis teisės normomis ir pritaikius Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo principą iš paskirtos laisvės atėmimo bausmės trukmės galimai išskaičiuoti laikotarpį, kurį minėtos priemonės buvo taikytos.

23 Be to, laikantis siauro sąvokos „laisvės atėmimas“ išaiškinimo, pagal kurį Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalis taikoma tik klasikinėms laisvės atėmimo formoms, kaip antai įkalinimui arba suėmimui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, gali būti pažeidžiamas Chartijos 49 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas proporcingumo principas.

24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos kelios kardomosios priemonės, kurias kartu galima analizuoti kaip laisvės atėmimą. Šių priemonių taikymas kelis mėnesius tikrai gali būti laikomas papildoma bausme už tą pačią nusikalstamą veiką, už kurią nuteistam asmeniui jau paskirta ilgalaikė laisvės atėmimo bausmė. Šis teismas nurodo, kad per namų arešto taikymo laikotarpį JZ negalėjo susirasti atlygintino darbo, suderinamo su nustatytais tvarkaraščio suvaržymais, ir kad jo sutuoktinei teko visa šeimos išlaikymo našta.

25 Tokiomis aplinkybėmis *Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi* (Lodzės miesto centro apylinkės teismas, Lenkija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Pagrindų sprendimo [2002/584] 26 straipsnio 1 dalį, siejamą su [ESS] 6 straipsnio 1 ir 3 dalimis bei [Chartijos] 49 straipsnio 3 dalimi, reikia aiškinti taip, kad sąvoka „laisvės atėmimas“ apima ir vykdančiosios valstybės narės taikomas priemones, kurias sudaro asmens, kuriam išduotas orderis, namų areštas taikant jo gyvenamosios vietos elektroninį stebėjimą?“

Dėl skubos procedūros

26 Nacionalinis teismas paprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą nagrinėti pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

27 Šis teismas šiame prašyme nurodo, kad JZ yra įkalintas ir kad jam paskirta laisvės atėmimo bausmė baigsis 2017 m. kovo 9 d. Be to, jis mano, kad jei paaiškėtų, kad į šią laisvės atėmimo bausmę reikia įskaičiuoti namų arešto su elektroniniu stebėjimu laikotarpį, t. y. nuo 2014 m. birželio 19 d. iki 2015 m. gegužės 14 d., asmuo turėtų būti nedelsiant paleistas iš laisvės atėmimo vietos. Todėl šis teismas mano, kad galima JZ paleidimo į laisvę data tiesiogiai priklauso nuo datos, kurią Teisingumo Teismas priims sprendimą dėl jam pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą.

28 Šiuo klausimu pirmiausia reikia nurodyti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Pagrindų sprendimo 2002/584, patenkančio į ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nuostatų taikymo sritį, išaiškinimo. Todėl jis gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

29 Antra, kalbant apie skubos kriterijų, vadovaujantis Teisingumo Teismo praktika reikia atsižvelgti į tai, kad pagrindinėje byloje suinteresuotajam asmeniui yra atimta laisvė ir jo tolesnis kalinimas priklauso nuo pagrindinės bylos baigties (šiuo klausimu žr. 2016 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 22 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Šioje byloje iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo perduotos informacijos, primintos šio sprendimo 27 punkte, matyti, kad JZ šiuo metu yra įkalintas ir kad jo laikymas laisvės atėmimo vietoje priklauso nuo Teisingumo Teismo sprendimo, nes dėl teigiamo šio teismo atsakymo į pateiktą klausimą JZ galėtų būti nedelsiant paleistas į laisvę.

30 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone 2016 m. birželio 6 d. Teisingumo Teismo ketvirtoji kolegija nusprendė tenkinti nacionalinio teismo prašymą ir nagrinėti bylą pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinio klausimo

31 Prašymą priimti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad priemonės, kaip antai namų areštas devynias valandas per naktį, taikant susijusio asmens elektroninį stebėjimą naudojant elektroninę

apyrankę, įpareigojimas kasdien arba kelis kartus per savaitę atvykti į policijos komisariatą nustatytomis valandomis ir draudimas prašyti išduoti dokumentus, suteikiančius galimybę keliauti į užsienį, gali būti laikomos „laisvės atėmimu“, kaip jis suprantamas pagal 26 straipsnio 1 dalį.

32 Pirmiausia reikia priminti, kad dėl privalomojo Pagrindų sprendimo 2002/584 pobūdžio Europos arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija turi pareigą aiškinti nacionalinę teisę taip, kad ji atitiktų Europos Sąjungos teisę. Taigi ši institucija turi aiškinti savo nacionalinę teisę kuo labiau atsižvelgdama į šio Pagrindų sprendimo formuluotę ir tikslą, kad būtų pasiektas jame numatytas rezultatas (2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, 53 ir 54 punktai ir juose nurodyta teismo praktika).

33 Tačiau Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo pareiga apribojama bendraisiais teisės principais ir ja negalima grįsti nacionalinės teisės aiškinimo *contra legem*. Vis dėlto pagal Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo principą reikalaujama, kad nacionaliniai teismai pagal savo kompetenciją visus veiksmus atliktų atsižvelgdami į visą vidaus teisės sistemą ir taikydami joje pripažintus aiškinimo metodus, kad būtų užtikrintas visiškas nagrinėjamo Pagrindų sprendimo veiksmingumas ir priimtas juo siekiamą tikslą atitinkantis sprendimas (šiuo klausimu žr. 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, 55 ir 56 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

34 Pagal Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalį išduodančioji valstybė narė išskaičiuoja visus dėl Europos arešto orderio vykdymo buvusius laisvės atėmimo laikotarpius iš viso buvimo nelaisvėje išduodančioje valstybėje narėje laiko dėl laisvės atėmimo bausmės paskyrimo arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo.

35 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką iš vienodo Sąjungos teisės taikymo ir lygybės principo reikalavimų matyti, kad kai Sąjungos teisės nuostatoje aiškiai nedaroma nuoroda į valstybių narių teisę, norint nustatyti šios nuostatos prasmę ir apimtį, jos reikšmė visoje Europos Sąjungoje paprastai turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Kozłowski*, C-66/08, EU:C:2008:437, 42 punktą ir 2016 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346 28 punktą).

36 Nagrinėjamoje nuostatoje nėra nuorodos į valstybių narių teisę, skirtos nustatyti jos prasmei ir apimčiai.

37 Todėl reikia konstatuoti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies sąvoka „laisvės atėmimas“ yra savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, kuri jos teritorijoje turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant į šios nuostatos formuluotę, kontekstą ir teisės akto, kurio dalis ji yra, siekiamą tikslą (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 29 d. Sprendimo *Saudaçor*, C-174/14, EU:C:2015:733, 52 punktą).

38 Dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies teksto pirmiausia reikia priminti, kad vienoje iš Sąjungos teisės nuostatos kalbinių versijų vartojama formuluotė negali būti vienintelis šios nuostatos aiškinimo pagrindas ar įgyti prioritetą kitų kalbinių versijų atžvilgiu. Sąjungos teisės nuostatos turi būti aiškinamos ir taikomos vienodai, atsižvelgiant į visomis Europos Sąjungos kalbomis parengtas versijas (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Léger*, C-528/13, EU:C:2015:288, 35 punktą).

39 Šiuo klausimu reikia priminti, kad skiriasi skirtingos Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies kalbinės redakcijos. Pavyzdžiui, redakcijose vokiečių, graikų ir prancūzų kalbomis vartojami terminai „Freiheitsentzug“, „στέρηση της ελευθερίας“ ir „privation de liberté“, nurodant veiksmus, kuriuos suinteresuotasis asmuo turi patirti išdavusioje valstybėje narėje, ir „Haft“, „κράτηση“ ir „détention“, siekiant nurodyti laikotarpį, kuris turi būti išskaičiuojamas iš paskirtos bausmės trukmės, o 26 straipsnio 1 dalies redakcijose anglų ir lenkų kalbomis vartojamos tik terminas „detention“ ir „zatrzymania“. Šios nuostatos redakcijoje nyderlandų kalba vartojamas tik žodis „vrijheidsbeneming“, kuris atitinka terminą „privation de liberté“ („laisvės atėmimas“).

40 Šiuo klausimu svarbu nurodyti, kad, pirma, terminai „buvimas nelaisvėje“ ir „laisvės atėmimas“ vartojami sinonimiškai skirtingose Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies kalbinėse redakcijose ir, antra, šios sąvokos yra panašios sąvokos, kurios įprastai reiškia uždarymą į laisvės atėmimo vietą ar įkalinimo situaciją, o ne paprastą judėjimo laisvės apribojimą.

41 Antra, dėl konteksto, susijusio su Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalimi, reikia nurodyti, kad šio sprendimo 12 straipsnyje numatyta: kai asmuo sulaikomas pagal Europos arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nusprendžia, ar prašomą perduoti asmenį reikėtų laikyti laisvės atėmimo vietoje, ir kad bet kuriuo metu pagal tą pačią teisę gali būti priimamas sprendimas susijusį asmenį lygtinai paleisti, jei kompetentinga institucija imasi visų, jos nuomone, reikalingų priemonių užtikrinti, kad asmuo nepasislėptų. Taigi šioje nuostatoje numatyta, kad yra „laisvės atėmimo“ alternatyva, t. y. lygtinis paleidimas kartu su priemonėmis, kuriomis siekiama užkirsti kelią, kad susijęs asmuo pasislėptų.

42 Trečia, dėl Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalies tikslo reikia nurodyti, kaip tai iš esmės savo išvados 60 punkte pažymėjo generalinis advokatas, kad šiame straipsnyje nustatyta pareiga išskaičiuoti iš viso susijusio asmens laisvės atėmimo laikotarpio išdavusioje valstybėje narėje laisvės atėmimo laikotarpį vykdant Europos arešto orderį siekiama sukonkretinti bendrąjį tikslą gerbti pagrindines teises, numatytą Pagrindų sprendimo 2002/584 12 konstatuojamoje dalyje ir primintą šio sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje, ir apsaugoma susijusio asmens teisė į laisvę, įtvirtinta Chartijos 6 straipsnyje, taip pat proporcingumo principo taikant bausmes, kaip jis suprantamas pagal Chartijos 49 straipsnio 3 dalį, veiksmingumas.

43 Dėl to, kad privaloma atsižvelgti į visus laikotarpius, kuriuos nuteistas asmuo buvo laikomas laisvės atėmimo vietose vykdančiojoje valstybėje narėje, Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalyje užtikrinama, kad šis asmuo nebus laikomas laisvės atėmimo vietoje visą laikotarpį, kurio trukmė ir vykdančiojoje, ir išdavusioje valstybėje narėje, viršys laisvės atėmimo bausmės, kuria jis nuteistas išdavusioje valstybėje narėje, trukmę.

44 Šiuo klausimu, kaip tai rašytinėse pastabose ir per teismo posėdį nurodė Lenkijos vyriausybė ir Europos Komisija, laisvę ribojantis poveikis, būdingas laikymui laisvės atėmimo vietose, gali reikšti ir įkalinimą, ir išimtiniais atvejais kitas priemones, kurios, nebūdamos įkalinimu griežtąja prasme, šiuo aspektu vis dėlto būtų tokios varžančios, kad turėtų būti prilyginamos tokiam įkalinimui. Tai būtų būdinga priemonėms, kurios dėl savo pobūdžio, trukmės, pasekmių ir vykdymo būdų pasiektų tokį sunkumo laipsnį, kad atimtų iš susijusio asmens laisvę taip, kad būtų panašu į įkalinimą.

45 Iš to matyti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies negalima aiškinti tik kaip nustatančios, kad Europos arešto orderį išdavusi valstybė narė turi išskaičiuoti tik įkalinimo laikotarpius vykdančiojoje valstybėje narėje, bet ne laikotarpius, kuriais taikytos kitos priemonės, kai atimtos laisvės pasekmės buvo panašios į įkalinimo pasekmes.

46 Taigi iš Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalies formuluotės, konteksto ir tikslo matyti, kad sąvoka „laisvės atėmimas“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apibūdina ne laisvę apribojančią, bet ją atimančią priemonę, kurios forma nebūtinai yra įkalinimas.

47 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ypač į skirtumą tarp laisvę ribojančių priemonių ir laisvę atimančių priemonių, sąvoką „laisvės atėmimas“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį, reikia aiškinti kaip, be įkalinimo, apimančią bet kokią arba visas priemones, taikomas susijusiam asmeniui, kurios dėl savo pobūdžio, trukmės, pasekmių ir vykdymo būdų atima iš susijusio asmens laisvę ir yra panašios į įkalinimą.

48 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika dėl EŽTK 5 straipsnio 1 dalyje, kuri atitinka Chartijos 6 straipsnį, numatytos sąvokos „teisė į laisvę“ patvirtina šį išaiškinimą.

49 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad Chartijos 52 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog joje nurodytų teisių, atitinkančių EŽTK garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta šioje konvencijoje.

50 Šiuo klausimu iš Chartijos išaiškinimų dėl jos 52 straipsnio 3 dalies, į kuriuos pagal ESS 6 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą ir Chartijos 52 straipsnio 7 dalį reikia atsižvelgti ją aiškinant (šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 20 punktą ir 2014 m. gegužės 27 d. Sprendimo *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 54 punktą), matyti, kad pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį siekiama užtikrinti būtiną Chartijoje įtvirtintų teisių, atitinkančių EŽTK užtikrinamas teises, darnumą, nedarant neigiamos įtakos Sąjungos teisės ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo autonomijai (šiuo klausimu žr. 2016 m. vasario 15 d. Sprendimo *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 47 punktą).

51 Europos Žmogaus Teisių Teismo nuomone, EŽTK 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta „teisė į laisvę“ susijusi ne su paprastais judėjimo laisvės apribojimais, šis straipsnis taikomas tik laisvės atėmimo priemonėms. Nustatydamas, ar asmens „laisvė atimta“, kaip tai suprantama pagal EŽTK 5 straipsnį, Europos Žmogaus Teisių Teismas konstatavo, kad reikia remtis jo konkrečia situacija ir atsižvelgti į visus kriterijus, pavyzdžiui, nagrinėjamos priemonės pobūdį, trukmę, pasekmes ir vykdymo būdus (šiuo klausimu žr. 1980 m. lapkričio 6 d. EŽTT sprendimo *Guzzardi prieš Italiją*, CE:ECHR:1980:1106JUD000736776, 92 punktą ir 2016 m. liepos 5 d. Sprendimo *Buzadji prieš Moldovos Respubliką*, CE:ECHR:2016:0705JUD002375507, 103 punktą).

52 Šiuo klausimu Europos Žmogaus Teisių Teismas 2010 m. balandžio 20 d. Sprendime *Villa prieš Italiją* (CE:ECHR:2010:0420JUD001967506, 43 ir 44 punktai) konstatavo, kad priemonės, kuriomis susijęs asmuo kartą per mėnesį įpareigojamas atvykti į už stebėjimą atsakingą policijos įstaigą, palaikyti ryšius su atitinkamos ligoninės psichiatrijos centru, gyventi nustatytoje vietoje, nenutolti nuo savivaldybės, kurioje gyvena, ir būti namuose nuo 22 val. iki 7 val., nėra laisvės atėmimas, kaip jis suprantamas pagal EŽTK 5 straipsnio 1 dalį.

53 Įgyvendindama Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį Europos arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija turi išnagrinėti, ar priemonės, kurių imtasi dėl susijusio asmens vykdančiojoje valstybėje narėje, turi būti prilyginamos laisvės atėmimui, nurodytam šio sprendimo 47 punkte, todėl laikytinos laisvės atėmimu pagal šio 26 straipsnio 1 dalį. Jeigu tai nagrinėdama ši teisminė institucija prieina prie išvados, kad taip yra nagrinėjamu atveju, pagal 26 straipsnio 1 dalį iš laisvės atėmimo laikotarpio, kuris šiam asmeniui turi būti taikomas Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje narėje, reikia išskaičiuoti visą laikotarpį, kurį jam taikytos šios priemonės.

54 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nors priemonės, kaip antai namų areštas devynias valandas per naktį, taikant susijusio asmens stebėjimą naudojant elektroninę apyrankę, įpareigojimas kasdien arba kelis kartus per savaitę nustatytomis valandomis atvykti į policijos komisariatą ir draudimas prašyti išduoti dokumentus, kuriais suteikiama galimybė keliauti į užsienį, tikrai apriboja susijusio asmens judėjimo laisvę, iš esmės jos nėra tokios ribojančios, kad jomis būtų atimama laisvė, dėl ko jas reikėtų kvalifikuoti kaip „laisvės atėmimą“, kaip jis suprantamas pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį.

55 Vis dėlto, kadangi minėto 26 straipsnio 1 dalyje nustatomas tik minimalus asmens, kuriam išduotas Europos arešto orderis, pagrindinių teisių apsaugos lygis, jo negalima aiškinti, kaip tai savo išvados 72 punkte nurodė generalinis advokatas, kaip uždraudžiančio, kad šį arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija, remdamasi tik nacionaline teise, iš viso laisvės atėmimo laikotarpio, kuris susijusiam asmeniui turi būti taikomas šioje valstybėje narėje, išskaičiuotų visą arba dalį laikotarpio, kai šiam asmeniui vykdančiojoje valstybėje narėje taikytos laisvę ribojančios, bet jos neatimančios priemonės.

56 Galiausiai reikia priminti, kad atlikdama šio sprendimo 53 punkte nurodytą nagrinėjimą Europos arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija, remdamasi Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 2 dalimi, gali prašyti vykdančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos bet kokios informacijos, kurią laiko būtina perduoti.

57 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad priemonės, kaip antai namų areštas devynias valandas per naktį, taikant susijusio asmens elektroninį stebėjimą naudojant elektroninę apyrankę, įpareigojimas kasdien arba kelis kartus per savaitę atvykti į policijos komisariatą nustatytomis valandomis ir draudimas prašyti išduoti dokumentus, suteikiančius galimybę keliauti į užsienį, atsižvelgiant į šių visų priemonių pobūdį, trukmę, pasekmes ir vykdymo būdus, iš principo nėra tokios ribojančios, kad jomis būtų atimama laisvė panašiai, kaip įkalinus, dėl ko jas reikėtų kvalifikuoti kaip „laisvės atėmimą“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, bet tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu [pagrindų] sprendimu 2009/299/TVR, 26 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad priemonės, kaip antai namų areštas devynias valandas per naktį, taikant susijusio asmens elektroninį stebėjimą naudojant elektroninę apyrankę, įpareigojimas kasdien arba kelis kartus per savaitę atvykti į policijos komisariatą nustatytomis valandomis ir draudimas prašyti išduoti dokumentus, suteikiančius galimybę keliauti į užsienį, atsižvelgiant į šių visų priemonių pobūdį, trukmę, pasekmes ir vykdymo būdus, iš principo nėra tokios ribojančios, kad jomis būtų atimama laisvė panašiai, kaip įkalinus, dėl ko jas reikėtų kvalifikuoti kaip „laisvės atėmimą“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, bet tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.